

Xâm nhập mặn 'đe dọa' xóa sổ vùng lúa - rươi của Hải Phòng

Hàng năm, vào thời điểm tháng 3, những đầm rươi ngoài đê thuộc địa phận xã Ngũ Phúc, huyện Kiến Thụy, TP. Hải Phòng thường được phủ bởi màu xanh mướt của các loại lúa đặc sản như: ST24, ST25, Tiến Vua, Thảo Dược VH1,... sắp vào vụ thu hoạch thì năm nay là hình ảnh hoàn toàn trái ngược. Dọc khu vực trồng lúa rươi của người dân là những cánh đồng trơ trọi, nẻ nứt, tôm cá chết nằm la liệt, bốc mùi hôi tanh.

Hàng trăm hecta trồng lúa - rươi kết hợp tại xã Ngũ Phúc, huyện Kiến Thụy trơ trọi do ảnh hưởng xâm nhập mặn. Ảnh: Đình Mười.

Tại Hải Phòng, chị Nguyễn Thị Hà là một trong những người đầu tiên xây dựng thương hiệu gạo ruộng rươi, sản phẩm đã được công nhận là sản phẩm OCOP. Theo chị Hà, HTX Thụy Hương đã áp dụng phương pháp luân canh lúa và rươi từ năm 2017.

Mô hình canh tác kết hợp lúa - rươi mang lại giá trị rất lớn. Ngoài thu được nguồn lợi từ rươi, gạo của lúa canh tác trên cánh đồng nuôi rươi được thị trường rất ưa chuộng, có giá bán rất cao. Hiệu quả sản xuất của mô hình lúa - rươi cao hơn 15 - 20 lần so với sản xuất lúa đơn thuần.

Tuy vậy, vài năm trở lại đây, tình hình xâm nhập mặn diễn ra ngày càng phức tạp khiến sản xuất của người dân gặp khó khăn, nhất là các hộ thuê đầm để

canh tác lúa - rươi khiến nhiều người điêu đứng. Một số người đã tính đến việc từ bỏ làm giàu từ 2 loại đặc sản này để chuyển đổi làm việc khác.

Chị Nguyễn Thị Hà đượm buồn nhặt những con tôm rảo, giải thích nguyên nhân chúng bị chết do mặn. Ảnh: Đinh Mười.

Là một trong 2 đơn vị liên kết trồng lúa - rươi với người dân tại huyện Kiến Thụy, quy mô diện tích hàng trăm hecta, nhưng năm nay Công ty CP Đầu tư Hải Âu Việt đã phải tạm dừng các mô hình để chuyển sang địa bàn khác do xâm nhập mặn diễn biến phức tạp.

Những “mỏ vàng” đang dần biến mất

Nhận định đây là “mỏ vàng” của sản xuất nông nghiệp với 2 loại đặc sản là rươi và lúa hữu cơ, anh Trung đã tìm hiểu khắp nơi để tìm các giống lúa chất lượng cao, phù hợp với thổ nhưỡng ở đây để mở rộng diện tích sản xuất từ 20 ha năm 2015 lên hơn 100 ha.

Khi đã có những thành công bước đầu, nhận thấy tiềm năng, dư địa lớn, anh Trung đã làm các thủ tục để sản phẩm được chứng nhận hữu cơ quy mô quốc tế với mục đích để tăng giá trị hạt gạo, hướng đến xuất khẩu. Tuy nhiên, trước thực trạng xâm nhập mặn như hiện nay, đơn vị đã phải tính đến chuyển hướng vùng sản xuất, trong đó không loại trừ việc triển khai tại các tỉnh phía Nam.

Theo tìm hiểu của PV, ngoài huyện Kiến Thụy, hiện nay trên địa bàn TP. Hải Phòng có gần 2.000 ha diện tích đất ngoài đê thuộc các huyện Tiên Lãng, Vĩnh Bảo, An Lão... được người dân kết hợp để trồng những giống lúa đặc sản.

Tuy vậy, việc xâm nhập mặn diễn ra ngày càng phức tạp cũng đã ảnh hưởng lớn đến sản xuất của người dân.

Tôm, cá chết la liệt tại khu vực trồng lúa - rươi bị cho là do nước quá mặn.

Ảnh: Ảnh: Đinh Mươi.

Đơn cử như tại huyện Tiên Lãng, địa phương này có hơn 1.000 ha đất ngoài đê có thể nuôi rươi kết hợp trồng lúa, thực tế có thời điểm người dân đã triển khai mạnh mẽ mô hình này và mang lại nguồn thu đáng kể. Dù vậy, trong 2-3 năm trở lại đây, chỉ còn các xã từ Toàn Thắng trở lên là có thể thu rươi, các xã khác thì buộc phải chuyển sang nuôi trồng loài thủy sản khác do xâm nhập mặn tăng.

Do ảnh hưởng biến đổi khí hậu, thời gian qua tình hình xâm nhập mặn tại Hải Phòng khá diễn biến phức tạp, không chỉ các vùng đất ngoài đê mà còn cả các hệ thống thủy lợi, nhất là thời điểm sau Tết Nguyên đán Ất Ty.

Theo kết quả quan trắc, xâm nhập mặn ngày càng sâu và nồng độ cao, ảnh hưởng đến điều tiết nước thủy lợi. Về lâu dài, để ứng phó tình trạng này, phải cụ thể hóa phương án bảo vệ nguồn nước sông Đa Độ và sông Giá. Còn với hệ thống thủy lợi Tiên Lãng, hiện tại Hải Phòng đang lập chủ trương đầu tư với tổng nguồn

vốn gần 1.000 tỷ đồng, dự kiến tháng 5/2025 sẽ trình cấp có thẩm quyền phê duyệt.

(Nguồn: <https://nongnghiep.vn/xam-nhap-man-de-doa-xoa-so-vung-lua--ruoi-cua-hai-phong-d744317.html>)